

Wyrok z dnia 14 października 1997 r.

I PKN 275/97

1. Przekształcenie stosunku pracy powstałego na podstawie powołania w stosunek pracy na podstawie umowy o pracę nie dotyczy pracowników odwołanych ze stanowiska przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 2 lutego 1996 r. o zmianie ustawy - Kodeks pracy oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 24, poz.210).

2. Przy ocenie, czy uwzględnienie żądania pracownika uznania wypowiedzenia umowy o pracę za bezskuteczne jest niemożliwe lub niecelowe, istotny jest stopień i charakter naruszenia przepisów o wypowiedaniu umów o pracę (art.45 §1 KP).

Przewodniczący SSN: Jadwiga Skibińska-Adamowicz, Sędziowie SN:
Barbara Wagner, Andrzej Wróbel (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 14 października 1997 r., sprawy z powództwa Włodzimierza T. przeciwko Zakładowi Opieki Zdrowotnej w Lipnie i Wojewodzie W. o przywrócenie do pracy na skutek kasacji strony pozwanej od wyroku Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Toruniu z dnia 6 marca 1997 r. [...]

o d d a l i ł kasację.

U z a s a d n i e

Sąd Rejonowy-Sąd Pracy w Lipnie wyrokiem z dnia 6 listopada 1996 r. [...] uznał za bezskuteczne rozwiązanie stosunku pracy łączącego powoda Włodzimierza T. z pozwanym zakładem pracy - Zakładem Opieki Zdrowotnej w L. na skutek odwołania powoda z zajmowanego stanowiska przez Wojewodę W. Sąd ustalił, że powód Włodzimierz T. był zatrudniony w pozwanym Zakładzie nieprzerwanie od dnia 15 marca 1976 r. na stanowisku zastępcy dyrektora do spraw administracyjno-ekonomicznych. Pismem z dnia 11 lipca 1996 r. Wojewoda W. odwołał powoda z zajmowanego stanowiska proponując jednocześnie zatrudnienie na stanowisku, które wy-

znaczy dyrektor Zakładu. W ocenie Sądu z przepisu art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 2 lutego 1996 r. o zmianie ustawy - Kodeks pracy oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 24, poz. 110), art. 68 § 1 Kodeksu pracy, art. 11 ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 91, poz. 408) i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 1974 r. w sprawie niektórych obowiązków i uprawnień pracowników zatrudnionych w zakładach służby zdrowia (Dz. U. Nr 51 poz. 326) wynika, że stosunek pracy powoda, który powstał na mocy powołania przekształcił się z dniem wejścia w życie ustawy z dnia 2 lutego 1996 r. w umowny stosunek pracy, a zatem Wojewoda W. nie był uprawniony do odwołania powoda z zajmowanego stanowiska. Po dniu 2 czerwca 1996 r. rozwiązanie stosunku pracy z powodem mogło nastąpić jedynie na skutek wypowiedzenia umowy o pracę przez dyrektora pozwanego Zakładu. Umowa o pracę łącząca powoda Włodzimierza T. z pozwanym zakładem pracy - Zakładem Opieki Zdrowotnej w L. nie została rozwiązana także z tego powodu, że powód od dnia 15 lipca 1996 r. do dnia wydania orzeczenia pozostawał na zwolnieniu lekarskim.

Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Toruniu wyrokiem z dnia 6 marca 1997 r. [...] oddalił apelację pozwanego Zakładu Opieki Zdrowotnej w L. od powyższego wyroku Sądu Rejonowego-Sądu Pracy w Lipnie, dzieląc ustalenia poczynione przez Sąd Rejonowy i poglądy prawne zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Sąd Wojewódzki nie podzielił stanowiska pozwanego, że mimo wadliwości odwołania, niecelowe jest uznanie wypowiedzenia umowy o pracę za bezskuteczne, bowiem w miejsce powoda została zatrudniona inna osoba. W ocenie Sądu brak miejsca pracy i obsadzenie stanowiska nie może sanować czynności niezgodnych z prawem i nie może być jedynym argumentem zasądzenia odszkodowania, którego domagał się pozwany.

Pozwany Zakład Opieki Zdrowotnej w L. w kasacji od powyższego wyroku Sądu Wojewódzkiego w Toruniu zarzucił naruszenie prawa materialnego poprzez niezastosowanie przepisu art. 45 § 2 Kodeksu pracy i nie stwierdzenie, że żądanie powoda uznania wypowiedzenia za bezskuteczne jest niemożliwe lub niecelowe. Wskazując na powyższą podstawę kasacyjną wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Wojewódzkiemu w Toruniu. W uzasadnieniu podstawy kasacyjnej zarzucił, że Sąd nie ocenił przyczyn merytorycznych odwołania pod kątem przesłanek określonych w art. 45 § 2 Kodeksu pracy. Tymczasem przyczyną odwołania powoda ze stanowiska zastępcy dyrektora

Zakładu była dalsza nieprzydatność do zajmowania tego stanowiska. Powód nie posiadał bowiem dostatecznych kwalifikacji praktycznych do realizacji zadań Zakładu a długotrwała choroba powoda stanowiła przyczynę wystarczającą do przyjęcia, że nie jest celowe lub możliwe uznanie odwołania za bezskuteczne.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Kasacja nie ma usprawiedliwionych podstaw. W rozpoznawanej sprawie jest niesporne, że powód zajmował stanowisko zastępcy dyrektora do spraw administracyjno-ekonomicznych Zakładu Opieki Zdrowotnej w L. na podstawie powołania od dnia 15 marca 1976; następnie pismem Wojewody W. z dnia 11 lipca 1996 r. został odwołany ze stanowiska zastępcy dyrektora, a odwołanie zostało mu doręczone w dniu 23 lipca 1996 r., kiedy przebywał na urlopie zdrowotnym. Trafne jest stanowisko Sądu Wojewódzkiego, że ocena prawna tej czynności i wywołanych przez nią skutków powinna uwzględniać rozwiązania przyjęte w ustawie z dnia 2 lutego 1996 r. o zmianie ustawy - Kodeks pracy oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 24, poz. 210), która weszła w życie z dniem 2 czerwca 1996 r. Zgodnie z przepisem art. 8 ust. 1 tej ustawy stosunki pracy z pracownikami zatrudnionymi na podstawie powołania na czas określony albo na czas nie określony na stanowiskach nie wymienionych w przepisach, o których mowa w art. 68 § 1 Kodeksu pracy, przekształcają się z dniem wejścia w życie ustawy zmieniającej, odpowiednio w stosunki pracy na podstawie umowy o pracę na czas określony lub na czas nie określony. Przekształcenie stosunków pracy powstałych na podstawie powołania w stosunek pracy na podstawie umowy o pracę nie dotyczy pracowników odwołanych ze stanowiska przed dniem wejścia w życie tej ustawy. Stwierdzenie zatem, że stosunek pracy powoda przekształcił się z dniem 2 czerwca 1996 r. w stosunek pracy na podstawie umowy o pracę wymagało uprzedniego zbadania, czy stanowisko zastępcy dyrektora do spraw administracyjno-ekonomicznych zakładu opieki zdrowotnej jest wymienione w przepisach, o których mowa w art. 68 § 1 Kodeksu pracy. Trafny jest pogląd Sądu, że następstwem nowego brzmienia powyższego przepisu nadanego ustawą zmieniającą było znaczne ograniczenie kręgu osób, których stosunek pracy nawiązuje się na podstawie powołania. Powołanie jest podstawą nawiązania stosunku pracy wyłącznie w przypadkach określonych w odrębnych przepisach albo w przepisach wydanych na podstawie art. 298 Kodeksu pracy. Przepisy ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o za-

kładach opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 91, poz. 408 ze zm.) nie regulują kwestii nawiązania stosunku pracy na stanowisku zastępcy dyrektora zakładu opieki zdrowotnej, jak czyni to przepis art. 44 ust. 4 tej ustawy, który stanowi, że kierownika publicznego zakładu opieki zdrowotnej powołuje organ, który utworzył zakład. Także przepisy wykonawcze do ustawy o zakładach opieki zdrowotnej nie upoważniają do stwierdzenia, że objęcie stanowiska zastępcy dyrektora zakładu opieki zdrowotnej następuje na podstawie powołania. W szczególności ani przepisy rozporządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 5 marca 1992 r. w sprawie rodzaju stanowisk w publicznych zakładach opieki zdrowotnej, których obsadzanie następuje w drodze konkursu, oraz trybu przeprowadzania konkursu (Dz.U. Nr 22, poz. 96 ze zm.), ani przepisy rozporządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 18 marca 1992 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać osoby na stanowiskach kierowniczych w zakładach opieki zdrowotnej (Dz.U. Nr 30, poz. 131) nie wymieniają stanowiska zastępcy kierownika zakładu opieki zdrowotnej do spraw administracyjnych. Kwestii tej nie reguluje także statut Zakładu Opieki Zdrowotnej w L. z dnia 6 sierpnia 1992 r., który w § 9 stwierdza, że dyrektor Zakładu jest powoływany i odwoływany przez Wojewodę W. na wniosek bądź po zaopiniowaniu przez Radę Nadzorczą.

Trafny jest pogląd Sądów obu instancji, że stanowisko zastępcy do spraw administracyjno-ekonomicznych dyrektora zakładu opieki zdrowotnej nie zostało wymienione w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 1974 r. w sprawie niektórych obowiązków i uprawnień pracowników zatrudnionych w zakładach służby zdrowia (Dz.U. Nr 51, poz. 326 ze zm.), wydanym na podstawie art. 298 § 1 Kodeksu pracy, a zatem brak jest podstaw do przyjęcia, że stanowisko to jest wymienione w przepisach, o których mowa w art. 68 § 1 Kodeksu. W związku z tym za prawidłowe należy uznać stanowisko Sądów, że stosunek pracy powoda przekształcił się z dniem 6 czerwca 1996 r. w stosunek pracy na podstawie umowy o pracę, a zatem odwołanie powoda z zajmowanego stanowiska przez Wojewodę W. było sprzeczne z prawem i nastąpiło przez organ nieuprawniony. W szczególności należy podzielić pogląd, że odwołanie powoda przez Wojewodę W. ze stanowiska zastępcy do spraw administracyjno-ekonomicznych dyrektora zakładu opieki zdrowotnej zostało dokonane z oczywistym naruszeniem przepisów o wypowiedzeniu umowy o pracę. Zarzut naruszenia art. 45 § 2 Kodeksu pracy w ten sposób, że Sąd nie zastosował tego przepisu w odniesieniu do powoda jest nieusprawiedliwiony. Sąd Wojewódzki,

nie podzielił poglądu pozwanego, że uwzględnienie żądanie powoda o uznanie wypowiedzenia za bezskuteczne było niecelowe z uwagi na zatrudnienie na dotychczas zajmowanym przez powoda stanowisku innej osoby o wyższych niż powód kwalifikacjach. Stwierdził bowiem, iż brak miejsca pracy lub obsadzenie stanowiska nie może sanować czynności niezgodnych z prawem i nie może być jedynym argumentem zasądzenia odszkodowania. Sąd dał w ten sposób wyraz trafnemu, w ocenie Sądu Najwyższego zapatrywaniu, że przy ocenie, czy uwzględnienie żądania pracownika uznania wypowiedzenia umowy o pracę za bezskuteczne jest niemożliwe lub niecelowe należy uwzględniać także stopień i charakter naruszenia przepisów o wypowiedaniu umów o pracę. Wbrew zatem powyższemu zarzutowi kasacji, Sąd właściwie zastosował w sprawie przepis art. 45 § 2 Kodeksu pracy i dokonał jego prawidłowej wykładni.

Biorąc powyższe pod rozwagę Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

=====